

NARDUSblad **digitaal**

samenwerkende uitvaartorganisaties

Jaargang 2, nummer 11

16 oktober 2010

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van Nardus. Nardus wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen.

Info: <http://www.nardus.eu>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen?
Uw bijdrage aan redactie zenden?
Mail dan naar: info@nardus.eu

Kopij volgend NARDUSblad vòòr
5 december 2010.

Nardus Verenigingsbureau

Syta Hammink
Officemanager

Dalenk 7a
7371 DE LOENEN

info@nardus.eu
www.nardus.eu

Tel. : 055 505 13 16
Fax.: 055 505 33 02

Advertentiebeleid

*In "NARDUSblad digitaal"
kunnen advertenties worden
opgenomen.*

Wisseling van bestuurder ... ..

Na een goede najaarsvergadering en een daaropvolgende druk bezochte receptie in verband met het afscheid van Fred Meeuwse gaan wij met een nieuwe bestuurder verder op de ingeslagen route
....

Peter Buisman nam in de ledenvergadering de voorzittershamer over van Fred Meeuwse. In de ledenvergadering is naast de gebruikelijke bestuursverkiezing en bespreking van de begroting e.d. verder aan de orde geweest het beleidsplan 2011/2013, het contributievoorstel en een concept Gedragscode. In volgende nieuwsbrieven komen wij daar uitgebreider op terug.

Van de bestuurstafel..

Navolgend een summiere weergave van relevante vergaderitems of relevante items buiten de vergadering(en) om. Indien nodig zal in een volgende nieuwsbrief e.e.a. uitgebreid terug gaan komen, nadat het definitief is uitgewerkt.

Nardus:
Belangenbehartiger
van uitvaartverenigingen.

De bestuursvergadering van 11-11 stond voornamelijk in het teken van de evaluatie van de ledenvergadering en het naar aanleiding daarvan vaststellen van actiepunten, prioriteiten. Aan de nieuwe voorzitter Peter Buisman werd een apart agendapunt toegekend om hem in de gelegenheid te stellen zijn visie met ons te delen.

In de ledenvergadering is de gedragscode aangenomen, met op enkele onderdelen wat bijstellingen. Verder is het voorstel SKU of SGC besproken en mandaat gegeven voor de te volgend lijnen. Het beleidsplan is besproken en op enkele punten wat bijgesteld. Verder is de begroting 2011 goedgekeurd en is het voorstel grondslag contributie aangenomen.

Vanuit het beleidsplan zijn maar liefst 20 actiepunten voortgekomen. In de volgende vergadering gaan wij al die actiepunten bespreken, toewijzen, en op- c.q. doorstarten.

In de vergadering zijn gespreksnotities en verslagen besproken. Zoals, notitie gesprek met Uw Toekomst, correspondentie met een lid, notities inzake SGC en verbond van verzekeraars, verslagen van WFT-commissie en commissie NAR-AR, deelname aan rondetafel bijeenkomst Solvency II basic, verslag ledenvergadering Gelderse Bond, en andere notities.

Cijfers tm oktober 2010 van Nardus zijn besproken, en er zijn afspraken gemaakt om de cijferpresentatie op onderdelen bij te stellen.

De bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering voor bestuur Nardus is in de afrondende fase. Verder zijn wij al ver gevorderd om te komen tot een collectieve mogelijkheid, dus een mogelijkheid voor de leden, en leden van de leden, van Nardus om via een collectieve bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering verzekerd te kunnen zijn. In volgende nieuwsbrieven komen wij hierop terug.

Tot zover het nieuws van de bestuurstafel..

(Sjaak den Hollander, 12-11-2010).

Felle kritiek op NAVU constructie

Het bestuur van Nardus heeft bij de AFM en de Nederlandse Bank bezwaar aangetekend tegen het feit dat de NavU (Nederlandse associatie voor Uitvaartadvies) via verschillende uitvaartondernemers polissen van NorthWest Verzekeringen gaat adviseren en verkopen. Daarbij wordt de naam van betreffende uitvaartondernemer gebruikt en deze uitvaartondernemer behoeft geen Wft-diploma te behalen. De steeds toenemende eisen aan kwaliteit en transparantie worden door de genoemde werkwijze volstrekt genegeerd. Nardus beoordeelt dat als schadelijk voor de gehele branche. Nardus vertegenwoordigt de belangen van 540, veelal locale, uitvaartverenigingen.

Nardus heeft beide toezichthouders gevraagd om in een gesprek betreffende ontwikkelingen met hen te bespreken en nader toe te lichten.

Naar aanleiding van het persbericht is onderstaand artikel tot stand gekomen.

Felle kritiek op NAvU constructie

Er wordt hard geoordeeld over de mogelijkheid die NAvU (Nederlandse Associatie voor Uitvaartadvies) uitvaartondernemers biedt om onder hun eigen naam polissen van NorthWest Verzekeringen te adviseren en verkopen. Dit zou de kwaliteit van uitvaartverzekeringen uithollen. “Integendeel”, stelt Bert Borst, directeur van de NAVu.

Via deze constructie van de NAvU komen ongediplomeerde polisverkopers op de markt waardoor Nardus vreest voor de kwaliteit van die polissen. Daarom heeft Nardus hiertegen bezwaar aangetekend bij de AFM en De Nederlandse Bank. “Over dat bezwaar heb ik nog geen officieel bericht van de toezichthouders gehoord,” zegt Bert Borst. “Alleen via de media heb ik dat gehoord. Ik vind dat er te gemakkelijk een oordeel wordt geveld. Onze werkwijze schaadt de kwaliteit van adviseren niet. Integendeel. Uitvaartondernemers zijn bij uitstek in de positie om consumenten te adviseren omtrent de kosten van een uitvaart.”

Zonder Wft-diploma

Bestuurslid Leen van Loosen van Nardus vindt het onbegrijpelijk en onverantwoord. “Omdat uitvaartverzorgers via de NAvU zonder het Wft-diploma polissen onder eigen naam kunnen verkopen, worden de steeds toenemende eisen aan kwaliteit en transparantie door de genoemde werkwijze volstrekt genegeerd. Nu kan iedere ZZP’er uitvaartverzekeringen kopen.”

Volgens Borst is dat niet het geval. “Het concept van de NAvU houdt in dat de uitvaartondernemer voor de bemiddeling in uitvaartverzekeringen gaat functioneren als een bij de NAvU aangesloten onderneming. Daarbij draagt de NAvU de verantwoordelijkheid voor de naleving van de Wft. De borging van de betrouwbaarheid, integriteit en bedrijfsvoering ligt dan ook bij de NAvU.”

Deze constructie is volgens Borst zeker niet weggelegd voor iedere ondernemer in de uitvaartbranche. “We verlangen dat de uitvaartondernemer volledig voldoet aan de betrouwbaarheidseisen zoals die gelden voor de eigen medewerkers van de NAvU. Hij, of zij, moet een opleiding volgen die gericht is op de toetstermen voor de diploma’s Wft Basis en Wft Leven voor zover deze relevant zijn voor het bemiddelen in natura-uitvaartverzekeringen.”

Fee voor kwaliteitsborging

Momenteel zijn twaalf uitvaartondernemers met de NAvU een samenwerking aangegaan. Een aantal van hen heeft toestemming van de AFM gekregen om uitvaartverzekeringen te verkopen. Het overige deel zit in het traject van de vergunningaanvraag. Borst licht toe: “Deze uitvaartondernemers betalen ons maandelijks een fee. Dit geld gebruiken we voor een vergunningsaanvraag, educatie en de kosten voor de borging van de bedrijfsvoering en kwaliteit. Iedere aangesloten uitvaartondernemer kan dan ook moeiteloos de toets der kritiek doorstaan voor de door haar gegeven adviezen.” Borst kan begrijpen dat de gevestigde verzekeringsorde deze nieuwe gang van zaken als een bedreiging zien. “De hele financiële branche, ook de uitvaartsector, is volop in beweging en zoekt zich een weg naar de toekomst. Wij doen

dat door uitvaartverzorgers de mogelijkheid te geven om vanuit hun expertise op uitvaartgebied consumenten zo goed mogelijk te bedienen met een uitvaartpolis die echt bij hen past. Deze vernieuwing schrikt bestaande partijen begrijpelijkerwijs af.”

In gesprek

Naar aanleiding van de berichten in de media heeft Borst contact gezocht met de bestuursleden van Nardus. Half november gaat hij met bestuurslid Van Loosen in gesprek om uit te leggen hoe de NAVU werkt en wat de toegevoegde waarde hiervan is voor de uitvaartondernemers en de consumenten. “Een prima idee, zo’n gesprek,” vindt Van Loosen. “Ik ben benieuwd wat hij gaat vertellen.”

Ondertussen wacht het bestuurslid rustig op de reactie van de AFM en DNB op het ingediende bezwaar van Nardus tegen de NAVU. “Dit verhaal wordt vervolgd.”

Artikel geplaatst in Uitvaartnieuws november, Sjaak 2-11-2010.

Maatschappelijke stage op de begraafplaats

NEEDE - Het lijkt niet zo opwekkend: je maatschappelijke stage uitvoeren op de begraafplaats. Maar de Assink-scholieren Laura Nales, Sven Nijland en Lianne Nijland worden er tussendoor nog wat wijzer van ook. Bij de werkgroep Oude Begraafplaats, die de vroegere gemeentelijke begraafplaats De Rozenkamp onderhoudt.

De voormalige gemeentelijke Begraafplaats Rozenkamp was van 1856 tot 1976 in gebruik. Er liggen 1152 mensen begraven.

De werkgroep Oude Begraafplaats wil de graven documenteren in een boek. Dat moet meer vertellen over de geschiedenis van Neede in de negentiende en twintigste eeuw.

Momenteel wordt het opbaarhuisje opgeknapt, waar ooit ook de lijkkoets gestald stond. Het huisje dient als onderkomen voor de vrijwilligers, die de begraafplaats onderhouden.

De werkgroep wil de begraafplaats zijn oude grootte teruggeven. Door de lanen te herstellen, willen de vrijwilligers van het geheel een wandelpark maken.

Laura Nales (links) en Lianne Nijland boenen een oude grafsteen schoon. Sven Nijland op de achtergrond moet de teksten overschrijven in verband met het boek dat over de begraafplaats wordt voorbereid.

Foto: Lars Janssen

Bron: Twentsche Courant Tubantia 8-11, Sjaak 9-11-2010

Fred Meeuwse Koninklijk onderscheiden

Tijdens de drukbezochte receptie op 6 november 2010 ter gelegenheid van zijn afscheid als voorzitter van Nardus Samenwerkende Uitvaartorganisaties werd Fred Meeuwse benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau.

Fred Meeuwse heeft zich op talloze wijzen voor de uitvaartbranche ingezet: als voorzitter van NARDUS en diens voorganger NVU, als voorzitter van de Gelderse Bond, als lid van de werkgemersdelegatie voor de CAO Uitvaartverzorging en van de Stichting Cao Fonds, en als secretaris en contactpersoon van de Stivu.

NARDUS Samenwerkende Uitvaartorganisaties - dat met Peter Buisman inmiddels een nieuwe voorzitter heeft - is een landelijke brancheorganisatie en behartigt de belangen van ca. 520 uitvaartverenigingen die in totaal circa een miljoen leden hebben.

De versierselen werden opgespeld door de heer Jos Penninx, Burgemeester van de gemeente Voorst.

Afscheid fred Meeuwse

Afgelopen zaterdag 6 november legde ik mijn functie als voorzitter van Nardus neer.

Mijn vrouw en ik waren zeer getroffen door alle warme belangstelling, breed door heel Nederland.

Tevens verrast door een Koninklijke onderscheiding die ik mocht ontvangen.

De vele giften, kaarten, telefonische reacties, bloemen en een goed gevulde kelder met mooie wijnen viel ons ten deel.

Al met al een reden om dankbaar te zijn .

Onze dank voor het vertrouwen in mij gesteld in al die jaren, het ga u goed.

Fred en Dinie Meeuwse

Open dag De Laatste Eer

ASSEN - Uitvaartvereniging De Laatste Eer hield op zaterdag 6 november de jaarlijkse open dag aan de Pottenbakkerstraat 48 in Assen.

De Laatste Eer, opgericht in 1931, is een onderlinge uitvaartvereniging met 12.000 leden en verzorgt jaarlijks tussen de 125 en 150 uitvaarten.

Die laatste zijn sinds tientallen jaren uitbesteed aan derden, maar als gevolg van de almaar stijgende kosten heeft De Laatste Eer besloten de uitvaarten weer in eigen beheer te gaan doen. Om het pand van de uitvaartvereniging aan de Pottenbakkersstraat in Assen geschikt te maken voor het verzorgen van uitvaarten, werd het grondig verbouwd en aangepast. Zo zijn er vier opbaarkamers en een ontvangstruimte voor het rouwbezoek, alsook faciliteiten om de overledene de laatste verzorging te kunnen geven. Ernst Bodde van De Laatste Eer: 'Om elk misverstand te vermijden, het gebouw

heeft dus niet de functie van een crematorium of rouwcentrum voor het houden van uitvaartplechtigheden.' Er is in 2010 sprake van een duidelijke toename van het gebruik van het rouwkamers in het rouwcentrum. Hetzelfde geldt voor het aantal uitvaarten dat Uitvaartverzorging Midden Drenthe dit jaar verzorgd heeft. Steeds vaker doen ook niet-leden van De Laatste Eer een beroep op Uitvaartverzorging Midden Drenthe om de uitvaart van een familielid te verzorgen.

Zowel de persoonlijke benadering als de relatief lage uitvaartkosten zijn belangrijke factoren voor het succes van Uitvaartverzorging Midden Drenthe.

Bron: DrentheJournaal 5-11, Sjaak 8-11-2010.

Gemeentelijke begrafenis geschrap

De gemeente Oosterhout is van plan te gaan bezuinigen op gemeentelijke uitvaarten dat meldt BN de Stem. In de toekomst worden Oosterhouters die na hun dood zijn aangewezen op een gemeentelijke uitvaart waarschijnlijk alleen nog maar gecremeerd. De gemeente hoopt zo jaarlijks 5.000 euro te besparen.

Jaarlijks worden er twee tot drie mensen op kosten van de gemeente begraven in Oosterhout. De gemeente wil de kosten beperken tot maximaal 1500 euro per uitvaart, deze bedragen nu nog gemiddeld 2300 euro per uitvaart.

Bron: BN de Stem 4-11-2010, Sjaak.

Wettelijk minimumloon per 1 januari 2011

De brutobedragen van het wettelijk minimumloon en het minimumjeugdloon stijgen per 1 januari 2011 met 0,59%.

Het wettelijk brutominimumloon (WML) voor werknemers van 23 jaar en ouder bij een volledig dienstverband bedraagt per 1 januari 2011:

- € 1.424,40 per maand
- € 328,70 per week
- € 65,74 per dag

Bron: Min.SZW nieuwsbrief 11-11

Coöperatie DELA en Uitvaartvereniging UNC intensiveren samenwerking

Eindhoven 19 oktober 2010 - Coöperatie DELA en Uitvaartvereniging Noordhollandse Coöperatie intensiveren hun samenwerking. DELA neemt een belang van vijftig procent in UNC. UNC is in de provincie Noord Holland beter bekend als Associatie Uitvaartverzorging en Uitvaartverzorging IJmond. Eerder had DELA al een belang van dertig procent in de UNC.

Met de deelname versterkt DELA haar positie in Noord-Holland. UNC beoogt hiermee een verdere groei te realiseren. UNC is actief in de provincie Noord-Holland en verzorgt ongeveer 2000 uitvaarten per jaar. De uitvaartonderneming heeft uitvaartcentra op 8 locaties in Noord-Holland. Het betreft een strategische samenwerking waarbij DELA en UNC hun krachten bundelen op het gebied van uitvaartverzorging.

Joris Huizinga, directeur van DELA: “De samenwerking past in de strategie van DELA om te groeien in gebieden waar we nog weinig eigen uitvaartcentra hebben. Hiermee breiden we ons landelijk netwerk uit. UNC is een gerenommeerde partij met een jarenlange ervaring in uitvaartverzorging en is in het bezit van het Keurmerk Uitvaartzorg. Dankzij deze intensievere samenwerking, die wij al jaren als zeer prettig ervaren, kunnen we onze verzekerden in Noord-Holland extra zorg, zekerheid en continuïteit garanderen.”

Matthijs de Gee, directeur van UNC: “Wij zochten bewust naar een strategische partner die niet alleen een belangrijke speler is in de markt van uitvaartverzekeringen, maar die ook de wereld van de uitvaartverzorging kent. Een partner die begrijpt wat er binnen de uitvaartverzorging speelt en een bijdrage levert aan onze groei doelstellingen. Vanuit onze intensieve samenwerking in de afgelopen jaren is de keuze om met DELA samen te werken een logische stap.”

Over DELA

Zo'n 200 vestigingen, 1.700 medewerkers en meer dan 3 miljoen verzekerden maken de coöperatie Draagt Elkanders Lasten (DELA) marktleider in de Benelux. DELA helpt mensen al bijna 75 jaar tegen een eerlijke prijs met repatriëring, opvang, begrafenissen, crematie, nazorg en financiële diensten op deze terreinen. Het is onze ambitie dat onze leden en hun nabestaanden de toekomst zo zorgeloos mogelijk tegemoet kunnen zien. Nabestaanden waarderen de dienstverlening met een negen. DELA heeft het Keurmerk Uitvaartzorg en het keurmerk Privacy Waarborg.

Over UNC

UNC – Associatie Uitvaartverzorging en Uitvaartverzorging IJmond – bestaat al ruim 80 jaar en verzorgt uitvaarten in een groot deel van Noord-Holland, zonder winst oogmerk. De organisatie is in het bezit van het Keurmerk Uitvaartzorg en de 90 medewerkers hebben persoonlijke aandacht en betrokkenheid hoog in het vaandel staan. Op deze manier zijn de mensen van Associatie Uitvaartverzorging en Uitvaartverzorging IJmond altijd vertrouwd dichtbij.

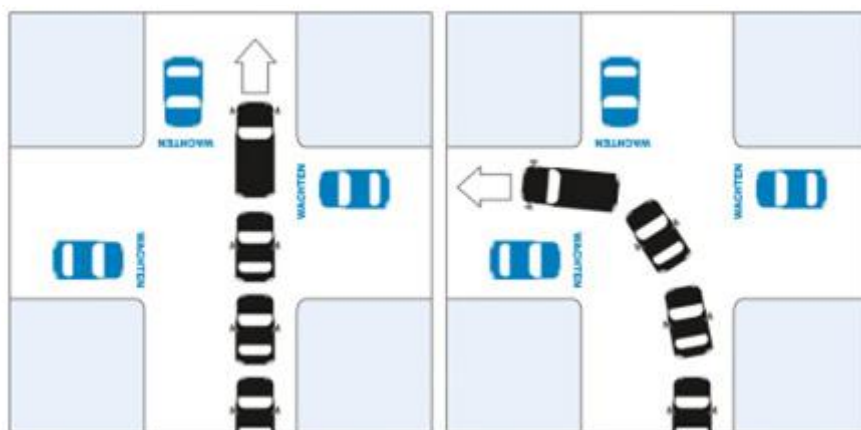
Verbod op doorsnijden rouwstoet

Vanaf 1 juli 2010 mag een rouwstoet door het overige verkeer niet meer doorsneden worden. De nieuwe verkeersregel geldt op gelijkwaardige kruisingen, dus kruisingen zonder verkeerslichten, voorrangsborden of haaiantanden.

De regeling geldt alleen voor rouwstoeten bestaande uit motorvoertuigen. De maatregel getuigt van respect voor overledenen en hun nabestaanden, ook in het verkeer.

Wat houdt de regeling in?

- Weggebruikers moeten op een gelijkwaardige kruising voorrang verlenen aan de volgauto's van een rouwstoet, ongeacht van welke kant de rouwstoet komt en ongeacht of de rouwstoet rechtdoor gaat of afslaat.
- Het eerste voertuig van de rouwstoet valt niet onder de regeling en moet zich dus aan de normale voorrangsregels houden.
- De regeling geldt niet op voorrangskruisingen, rotondes, kruispunten met verkeerslichten, invoegstroken en uitritten. Daar gelden voor de rouwstoet de normale voorrangsregels.

Welke regels gelden nog meer vanaf 1 juli?

- Een voetganger of een bestuurder van een gehandicapt voertuig die een zebrapad wil oversteken, moet een naderende rouwstoet voor laten gaan.
- De bestuurder van een autobus die van een bushalte binnen de bebouwde kom wil wegrijden, moet een rouwstoet die van achteren nadert voor laten gaan. Buiten de bebouwde kom gold dit al.

Voor welke rouwstoeten gelden de regels?

- De regels gelden alleen voor rouwstoeten bestaande uit motorvoertuigen.
- De regels gelden alleen als de voertuigen van de rouwstoet (zowel begrafenisauto's als particuliere volgauto's) op de juiste wijze voorzien zijn van officiële rouwvlaggen. Deze vlaggen worden uitgedeeld door de uitvaartondernemer. De officiële vlaggen moeten aan voorschriften voldoen.

- De officiële vlaggen, bevestigd aan de linker- en rechterzijde van de voertuigen, mogen alleen gebruikt worden om de overledene naar zijn laatste rustplaats (begraafplaats of crematorium) te begeleiden. Daarna gaan de vlaggen van de particuliere volgauto's terug naar de uitvaartondernemer en worden de vlaggen op de begrafenisauto's afgedekt. Vanaf dat moment gelden weer de normale voorrangsregels.
- Het is voor uitvaartondernemers niet verplicht om de officiële vlaggen te gebruiken. Een rouwstoet zonder officiële vlaggen valt niet onder de regeling en moet zich aan de normale voorrangsregels houden.

Rouwstoet onderbroken

Het kan voorkomen dat een officiële rouwstoet tijdens het rijden in kleinere delen uiteen valt. Bijvoorbeeld doordat een aantal volgauto's moet stoppen voor een rood verkeerslicht of voorrang moet verlenen aan verkeer op een voorrangsweg. Deze kleinere delen (voorzien van de officiële vlaggen) zijn ook weer een officiële rouwstoet die op gelijkwaardige kruispunten niet doorsneden mag worden. Dit betekent dat de volgauto's van zo'n kleine rouwstoet op gelijkwaardige kruispunten voorrang hebben, ook als zij van links komen of afslaan. Het voorste voertuig van een dergelijke stoet moet zich - net als de lijkwagen - aan de normale voorrangsregels houden.

Neem nooit voorrang

Tot slot geldt altijd de algemene regel: neem nooit voorrang, maar kijk eerst of je voorrang krijgt.

Bron: Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Sjaak, 2-11-2010.

Doodskist past niet in oven crematorium

MONS - Een 69-jarige vrouw uit het Waalse Doornik bleek maandag niet gecremeerd te kunnen worden in het crematorium van Mons (Bergen). De doodskist waar de vrouw van 160 kilo in lag, bleek te breed voor de ovenopening. Dit hebben Belgische kranten donderdag gemeld.

De begrafenisondernemer had de vrouw in een extra brede kist gelegd van 85 centimeter breed bij de schouders. Het crematorium was daar in eerste instantie mee akkoord gegaan. Maar bij de crematie bleek de kist niet in de oven te passen.

De overledene werd uiteindelijk een dag later verast in een ander crematorium in Frasnes bij Charleroi. Haar weduwnaar verklaarde de toestanden rond de crematie 'ontoelaatbaar' te vinden.

Ingezonden door Kees de Jong, Volkskrant 28-10-10.

Nieuw: de ecologische begrafenis

Antwerpen krijgt eerste begraafbos met biologisch afbreekbare urnen

ANTWERPEN - Vanaf januari kunnen Antwerpenaren de as van hun overledenen laten begraven in een biologisch afbreekbare urne. In een beukenbos achter de begraafplaats Schoonselhof worden daarvoor twee stroken van elk 2.000 vierkante meter vrijgemaakt. ChristineDeHerdt

Antwerpen is de eerste stad in Vlaanderen die kiest voor een begraafbos. 'We pikken in op de ecotrend die op verschillende Europese begraafplaatsen de bovenhand haalt,' zegt schepen voor Begraafplaatsen Guy Lauwers (SP.A). Nabestaanden kunnen hun overleden dierbaren laten begraven in een biologisch afbreekbare urne, die nadien wordt geplaatst in een beukenbos, achter het befaamde Schoonselhof. 'Op die manier worden bepaalde groene ruimten in de stad beter benut,' aldus Lauwers.

Net als op een strooiweide mogen vrienden en familie niet in het bos wandelen. Alleen aan de rand - de zogenaamde 'loverhaag' - kunnen bezoekers wandelen, een uitvaartceremonie houden of een bloemstuk neerleggen. Het geheel zal sober en natuurlijk ogen. In het urnenbos zullen geen graftekens, monumenten of ornamenten geplaatst worden die het milieu belasten.

Gratis of 500 euro

Per hectare is er plaats voor driehonderd urnen. De prijs van een urne - volledig gemaakt uit maïs - is vergelijkbaar met die van een klassiek exemplaar. Ze zijn binnenkort te koop bij de begrafenisondernemer.

Johan Dexters, voorzitter van de nationale federatie voor begrafenisondernemers, reageert voorlopig voorzichtig op het nieuwe initiatief. 'In Nederland en Duitsland is deze alternatieve manier van begraven ontzettend populair en volledig ingeburgerd. Vlaanderen is conservatiever en zal tijd nodig hebben om hieraan gewend te geraken. Maar dat neemt niet weg dat het een bijzonder serene manier is om afscheid te nemen van het leven.'

Schepen Lauwers gelooft er in ieder geval in. In de Scheldestad kiest 70 procent van de bevolking nu al voor crematie. Voor Antwerpenaren is een laatste rustplaats in het bos gratis. Anderen betalen 500 euro.

Bron: Het Nieuwsblad 31-10, Sjaak 3-11-2010

Verenigingen onderhouden begraafplaatsen

DENDERMONDE - Nu verenigingen geen oud papier meer mogen ophalen om geld in het bakje te brengen kunnen ze een centje verdienen met het onderhouden van de kerkhoven.

De verenigingen van Dendermonde verdienden vroeger een stevige duit door oud papier op te halen. Nu staat de afvalintercommunale Verko daar zelf voor in. Een dikke streep door de rekeningen van ondermeer KWB, KSJ, scouts en noem maar op. Er werd een oplossing voor gevonden. De verenigingen mogen voortaan op de tien begraafplaatsen van Groot Dendermonde onkruid wieden en worden daarvoor vergoed. Zo wordt het verlies van de papierophaling gecompenseerd. Dat ging een tijdje goed, maar het bleef niet duren. Niet elke vereniging voert de taak even nauwgezet uit.

André September van KWB Dendermonde Centrum. Die vereniging wiedt onkruid op het kerkhof aan de Kerkhofweg.

'In het begin vind je daar wel vrijwilligers genoeg voor', zegt André September van KWB Dendermonde Centrum, een vereniging die op een derde van het kerkhof aan de Kerkhofweg onkruid wiedt. 'Maar dat blijft vaak niet duren. Vooral jonge mensen gooien er al eens met hun klak naar en houden het vaak niet vol.'

Dat blijkt ook, want ondertussen moest het stadsbestuur al ingrijpen omdat er veel klachten waren. Op de gemeenteraad was er een tussenkomst over het onkruid wat er toe leidde dat een vereniging die een deel van het kerkhof van Appels onkruidvrij moest houden bedankt werd.

'Op het kerkhof van Dendermonde Centrum, in de Kerkhofweg, werken wij nu vooral samen met de Katholieke Studerende Jeugd (KSJ)', vertelt André September. 'Dat gaat goed. KWB Dendermonde Centrum en KSJ houden samen ongeveer twee derden van de begraafplaats onkruidvrij. Aan de andere kant van het kerkhof is nog een andere jeugdvereniging actief.'

André maakt er geen geheim van dat dit werk de KWB van Dendermonde Centrum een paar duizend euro per jaar oplevert.

'Het was de bedoeling dat wij hiermee zoveel zouden verdienen als met het ophalen van oud papier en dat is ook ongeveer zo', zegt hij. 'Door het jaar heen komen wij hier elke eerste zaterdag van de maand met een twintigtal mensen, voor KWB en KSJ samen, het onkruid wieden. Dat is leuk werk, maar het is ook niet zo eenvoudig: wij mogen geen pesticiden gebruiken. Alles met de hand dus.'

Bron: Het Nieuwsblad (Belgie) 30-10, Sjaak 1-11-2010.

GUV's wagenpark milieuvriendelijk

Sinds een tijdje heeft GUV haar wagenpark vernieuwd en daarbij gekozen voor milieuvriendelijke, degelijke auto's. Daarnaast is gekozen voor een eenheid in het wagenpark en zijn het allemaal zwarte volkswagens. DAGO in Aalten heeft deze geleverd.

Bert van Asselt, directeur van GUV licht de keuze toe: "We waren toe aan nieuwe bedrijfsauto's en wilden goed geadviseerd worden bij deze investering. DAGO is een organisatie die dicht bij ons gevestigd is en dus hebben we met hen contact gezocht. Ook anderen hebben echter een kans gehad een aanbieding te doen.

Samen met DAGO kwam echter de beste aanbieding op tafel. Uiteindelijk concludeerden we samen dat de Blue Motion uitvoering van Volkswagen het beste past bij onze organisatie. Ze hebben een lage CO2 uitstoot en gaan erg zuinig met

brandstof om. Samen maakt dat de auto's zeer milieuvriendelijk. De zwarte auto's passen bij ons werk en de uitvaartverzorgers kunnen alle spullen die ze nodig hebben erin vervoeren. Het zijn functionele, degelijke auto's met een subtiele vermelding van ons logo op de auto vermeld voor de herkenbaarheid." Hij gaat verder: "De combinatie van DAGO en Regio Lease ligt er voor de hand. Regio Lease is een eigen leasebedrijf van DAGO waardoor alles onder één dak te vinden is. We hebben daardoor één aanspreekpunt. Het wagenpark is zo goed in beheer en wij hebben er geen omkijken naar. Wij zijn goed in het regelen van uitvaarten en zij met auto's. Zo versterk je elkaar."

Ron Visser van DAGO: "We waren blij met de beslissing van GUV. Samen zijn we er goed uitgekomen. Wij nemen hun zorgen over voor het wagenpark zodat zij zich kunnen richten op uitvaarten en alles wat daar bij komt kijken. Wij hebben net als GUV een regionale functie en bij beiden staat de Achterhoekse mentaliteit hoog in het vaandel."

René Kolkman van Regio Lease vult aan: "Regio Lease is een eigen leasemaatschappij van DAGO en daardoor kunnen we een totaalconcept leveren. Samen met ons eigen schadebedrijf kunnen we echt alles voor hen verzorgen. Met de keuze voor deze wagens is er een duidelijke uitstraling van het bedrijf terwijl bij ons de zorg ligt voor onderhoud en eventuele pechgevallen. Er staat steeds een zelfde auto voor hen klaar zodat ze daar geen zorgen over hoeven te hebben. Samen staan we zo klaar voor de gemeenschap."

Foto onderschrift: Van links naar rechts. Niek Roedema (directie GUV) en Ron Visser (DAGO) kijken toe terwijl Bert van Asselt (directeur GUV) de sleutels overhandigt krijgt van Rene Kolkman (Regio Lease).

Uitvaartonderneming Oisterwijk en Omstreken b.v erkend door Keurmerk Uitvaartzorg.

persbericht

Officiële erkenning van het hoge kwaliteitsniveau. Uitvaartonderneming Oisterwijk en Omstreken b.v ontving op 13 oktober 2010 de officiële erkenning van haar kwaliteitsniveau, door certificering met het Keurmerk Uitvaartzorg. De uitreiking vond plaats tijdens de jaarlijkse Keurmerkdag, die dit jaar plaatsvond in Utrecht. Het certificaat werd uitgereikt door de voorzitter van de Stichting Keurmerk Uitvaartzorg, de heer Meij.

De certificering betekent dat Uitvaartonderneming Oisterwijk en Omstreken b.v. voldoet aan de eisen die het Keurmerk Uitvaartzorg hanteert: heldere afspraken over uitvoering, transparante kostenbegroting, goede organisatie, bekwaam personeel, klachtenafhandeling en onderzoek naar klanttevredenheid. De consument kan er dus op vertrouwen dat een uitvaart bij Uitvaartonderneming Oisterwijk en Omstreken b.v. in goede handen is.

Uitvaartonderneming Oisterwijk en Omstreken b.v. verzorgt de uitvaarten in onze regio op basis van persoonlijke aandacht, kwaliteit en hoogstaande zorg. Zij richt zich op particulieren en op de leden van haar vereniging die sinds 1933 actief is vanuit Oisterwijk.

Over het Keurmerk Uitvaartzorg

Het Keurmerk Uitvaartzorg is in maart 2007 in het leven geroepen. De aanleiding was om de branche in het algemeen en het werk van de uitvaartondernemers in het bijzonder een impuls in transparantie en betrouwbaarheid te geven, door een jaarlijkse objectieve externe toetsing voor de klanten. Alleen als op alle punten wordt voldaan aan de gestelde kwaliteitseisen ten aanzien van de uitvaartzorg, wordt het Keurmerk toegekend.

Het beschermen van de consument – (potentiële) opdrachtgever van een uitvaart – is het hoofddoel van het Keurmerk Uitvaartzorg. Consumenten moeten kunnen vertrouwen op de kwaliteit van de uitvaartverzorging. Een keurmerkhouders werkt met zes inzichtelijke zekerheden:

- heldere afspraken over uitvoering
- transparante kostenbegroting
- goede organisatie van de uitvaart
- bekwaam personeel
- doelmatige klachtenafhandeling
- onderzoek naar klanttevredenheid.

Het Keurmerk omvat alle uitvaartverzorgende werkzaamheden: van direct na een overlijdensmelding tot en met de financiële afwikkeling en eventuele reacties na de uitvaart. De voordelen voor de consument zijn de zekerheden zoals verwoord in de zes keurmerkeisen: gewaarborgde kwaliteit, dus geen zorgen. Het Keurmerk Uitvaartzorg is een erkend keurmerk met vermelding op ConsuWijzer.nl.

Uitvaartbedrijf opende deuren voor publiek

Persbericht

Informatie, inspiratie & gedenkballonnen bij Algemeen Belang in Groningen

Zaterdag 6 november opende uitvaartverzorger en –verzekeraar Algemeen Belang de deuren voor het publiek. Het Open Huis vond plaats in Groningen, in het eigen uitvaartcentrum aan de Esdoornlaan 187. Er was diverse informatie, productpresentaties en live muziek verzorgd door Roon Staal. Bovendien kon elke bezoeker een persoonlijke gedenkballon oplaten.

Groeiende belangstelling

De consument toont steeds meer belangstelling voor de wereld van uitvaartverzorging. Niet alleen de media, maar ook de uitvaartbranche zelf speelt daar steeds meer op in. Zo organiseert Algemeen Belang in Groningen haar traditionele Open Huis dat elk jaar meer bezoekers trekt. Directeur Evert de Niet weet wel waarom: “Uitvaart en verlies, is steeds minder een taboe. De behoefte aan een echt persoonlijke uitvaart groeit sterk. Mensen willen voor zichzelf, maar ook voor hun dierbaren, een uitvaart die recht doet aan de individuele mens en zijn of haar manier van leven. Daardoor wordt de uitvaart een waardige afsluiting en dat helpt ook bij de rouwverwerking. Onze uitvaartadviseurs krijgen steeds meer vragen over de mogelijkheden om daar invulling aan te geven.”

Tijdens het Open Huis kwamen ook andere onderwerpen aan bod. Zoals de uitvaartkosten en wat het nut is van een goede verzekering. De kosten van een uitvaart worden nog al eens onderschat, vertelt de Niet. “We maken regelmatig mee dat nabestaanden naast het persoonlijk verlies ook met onverwacht financiële problemen te maken krijgen.” De verzekeringsadviseurs van Algemeen Belang kunnen daar goede voorlichting over geven.

Schouderen en historische koets

Tijdens het Open Huis bij Algemeen Belang was het nodige te zien, zoals de speciale rouw- en familie-kamers, bijzondere grafkisten, waaronder een unieke Groninger rouwkist met ‘d Olle Grieze erop. Directeur De Niet wijst ook op de demonstratie ‘schouderen’ die zaterdag te zien was. “Bij schouderen wordt de kist op een aparte manier – los op de schouders – naar het graf gedragen. Dit is een oude, mooie traditie waarmee wij de mensen graag kennis laten maken.”

En wie graag eens in een zo’n statige rouwauto wilde kijken, kreeg de mogelijkheid. Algemeen Belang beschikt over een indrukwekkend vervoerspark, inclusief een fraaie historische koets. Bezoekers konden zich ook laten voorlichten over persoonlijke gedenktekens; er was een professionele steenhouwer aanwezig die er alles over kon vertellen. Er was zelfs een prijs te winnen tijdens het Open Huis: als men het juiste gewicht raadde van de gepresenteerde grafsteen!

Thanatopraxie en gedenkballonnen

Enkele jaren geleden was Algemeen Belang de eerste uitvaartverzorger in Nederland die thanatopraxie mocht toepassen. Thanatopraxie is een innovatieve techniek, waarbij het lichaam van een overledene door milde balseming kan worden opgebaard zonder koeling. Thanatopraxie biedt een aantal belangrijke voordelen, de speciale opgeleide thanatopracteur van Algemeen Belang kon er tijdens het Open Huis alles over vertellen.

Tot slot speelde Algemeen Belang op een unieke manier in op de persoonlijke beleving rond uitvaart en verlies. Elke bezoeker kreeg de gelegenheid om een speciale gedenkballon op te laten voor een overleden dierbare. Men kon de ballon voorzien van een kaartje met een persoonlijke boodschap.

Het Open Huis programma werd muzikaal ondersteund door de inbreng van gevoelsmusicus Roon Staal. Zijn veelzijdige repertoire raakt bij veel mensen het hart.

Dat sluit aan bij het bedrijfsmotto waarmee de Groninger Uitvaartverzorger en –verzekeraar naar buiten treedt: “Algemeen Belang leeft met u mee”.

Uitspraken van de Ombudsman voor het uitvaartwezen

Op verzoek, n.a.v. de ledenvergadering 6-11, enkele uitspraken van Ombudsman:

Klacht 2010-6: 24-06-2010, grafkeuze en factuur

Klager heeft meerdere malen verzocht om een factuur die niet komt, er zou onvoldoende informatie door de uitvaartverzorger zijn gegeven waardoor een door de nabestaanden gewenste liggende grafsteen niet kon worden gerealiseerd. Er heeft een foutief naambordje bij het graf gestaan, dat na klachten is vernieuwd, waarbij wederom fouten optraden. Bij het afscheid van de overledene stond een boeket dat bestemd was voor een andere overledene. Op de begraafplaats was een rolstoel aanwezig in plaats van de afgesproken twee.

Uitspraak

De uitvaartondernemer heeft ook een verzekeringsbedrijf en de overledene had daar een (levens) verzekering. Klager heeft bij de ondernemer zowel verzekerings- als uitvaartklachten ingediend. Voor de verzekeringsklachten moet het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening worden ingeschakeld. Ook bij de ondernemer hebben de verzekerings- en uitvaartklachten door elkaar gelopen. Er is met de verzekeringsklachten wel iets gedaan, maar met de uitvaartklachten niet. Dit is met klager niet gecommuniceerd. Dit aspect van de klacht is gegrond. Indien er adequaat op de klachten was gereageerd, hadden de beide klachtenprocedures waarschijnlijk niet gevoed hoeven worden.

De nabestaanden wilden een liggende grafsteen. Onduidelijk is of deze wens duidelijk tegen de uitvaartverzorger is geuit. Het graf bevond zich op een locatie waar alleen staande stenen mogen worden gerealiseerd. De uitvaartondernemer en de uitvaartverzorger stellen dat er standaard wordt verwezen naar de begraafplaatsbeheerder om het soort graf en de grafprijzen te bespreken.

Op de aanvraag voor een graf, die tijdens het aannamesgesprek is ingevuld, staan echter alle relevante gegevens al ingevuld; het soort graf, de termijn en voor hoeveel personen geschikt. Ook de kosten zijn reeds opgenomen op de kostenbegroting. Onderaan het formulier kan nog een grafnummer en de afdeling worden ingevuld, waarbij vermeld staat dat dit door de begraafplaatsadministratie moet worden ingevuld. De schriftelijke informatie die de nabestaanden ter beschikking staat maakt niet duidelijk dat er nog een plek gekozen kan worden. Dit blijkt ook niet uit andere schriftelijke informatie. Klager ontkent dat de nabestaanden naar de begraafplaatsbeheerder zijn verwezen.

Alle klachten worden gegrond bevonden. Aan klager wordt een schadevergoeding toegekend van €350,-.

Klacht 2010-23: 03-08-2010, Zorgvuldigheid en communicatie

Het betreft klachten over een te late laatste verzorging, een te kleine kist, een bloemenboek dat snel terug moest, een zin die niet op de rouwkaart stond, het vastvriezen van het lichaam van de overledene aan de koelplaat, onvoldoende leiding geven aan de condoleance, te weinig zitplaatsen in de aula, het eerst niet en later wel kunnen bijzetten van de overledene in het familiegraf en het niet (laten) maken van een geluidsopname.

Uitspraak

De tijd van een enkele eenvoudige klacht lijkt voorbij. Steeds vaker wordt de ombudsman geconfronteerd met een waslijst aan klachten. Het is moeilijk hieruit in een samenvatting een goed beeld te geven. De uitvaartverzorger heeft wel gesignaleerd dat de overledene een extra grote kist nodig had, maar heeft dat of niet goed ingeschat of onduidelijk doorgegeven. Er bleek dus tijdens het in de kist leggen van de overledene een te kleine kist. Een nog grotere moest apart gemaakt worden. De overledene moest dus weer uit de kist en later in een andere kist gelegd worden. Dat doorbreekt de plechtigheid van het moment.

De overledene zou vanwege teruglopende conditie in de kist gelegd worden. De bedkoeling is daarom niet eerder uit gezet. De aanwezige familieleden waren getuige van het losmaken van de (kleding van) de overledene van de koelplaat. Zij vonden dit erg akelig en begrepen de achtergrond niet. De uitvaartverzorger is hier in de communicatie duidelijk tekort geschoten.

De klachten over de late verzorging, de te kleine kist, gebrek aan leiding geven aan de condoleance en het niet maken van een geluidopname zijn gegrond.

De klachten over de bijzetting in het familiegraf en te weinig plaats in de aula zijn ongegrond.

De ombudsman is onbevoegd te oordelen over de klacht met betrekking tot het bloemenboek en de prijs van de kist.

De klachten over het ontbreken van de zin op de rouwkaart is ongegrond, met de opmerking dat de communicatie beter had gekund. Ditzelfde geldt voor onderdelen van klacht 2.

De klacht wat betreft het vastvriezen is op zichzelf ongegrond, maar de uitvaartverzorger valt wel een tekortschietende communicatie hierover te verwijten.

Er wordt een vergoeding van € 900,- toegekend.

Schuld aan de overheid: 2,5%, schuld van de overheid: 1%

FISCAAL – De regering is van plan verschil te gaan maken tussen te betalen en te ontvangen heffingsrente en invorderingsrente. Als een belastingbetaler een achterstallig bedrag aan de fiscus moet bijbetalen, betaalt hij, net als nu, 2,5 procent rente. Moet de fiscus een achterstallig bedrag aan de belastingplichtige vergoeden, dan komt daar straks 1 procent rente bij. Momenteel is dat ook 2,5 procent.

De berichten hierover zijn juist, aldus bevestigt staatssecretaris Frans Weekers van Financiën in zijn antwoorden op Kamervragen van D66'er Wouter Koolmees.

Het blijkt dat veel belastingbetalers het als voordelig ervaren om een schuld op te bouwen bij de fiscus. Ze geven in eerste instantie een te hoog inkomen of te hoge winst op. Als de overheid de teveel betaalde belasting weer teruggeeft, krijgt de belastingbetaler er een aantrekkelijke rente bij cadeau. Op een spaarrekening krijgt hij doorgaans minder. In het regeerakkoord is afgesproken een einde te maken aan dit gebruik van de fiscus als spaarbank, aldus Weekers.

Omzetbelasting uit eerdere tijdvakken niet meer aftrekbaar

BTW – Btw kan alleen worden afgetrokken in het tijdvak waarin deze verschuldigd is geworden. Aftrek in andere tijdvakken is niet toegestaan, dus het is niet mogelijk een misgelopen btw-aftrek alsnog in het laatste tijdvak van het boekjaar op te voeren. De Hoge Raad heeft dit nog eens bevestigd in een arrest van 8 oktober 2010.

In de praktijk komt het regelmatig voor dat ondernemers de aftrekbare voorbelasting niet in iedere btw-aangifte berekenen en in aftrek brengen, maar hiermee wachten tot de laatste aangifte van het jaar. Dit komt vooral voor bij ondernemers met een beperkt recht op aftrek en een aftrekrecht dat in hoogte varieert.

Volgens de btw-regelgeving is het wel mogelijk bij de aangifte over het laatste belastingtijdvak van het boekjaar de aftrek te herzien op basis van de voor het gehele jaar geldende gegevens. Volgens dit arrest van de Hoge Raad kan dit alleen als de ondernemer in eerdere tijdvakken zijn aftrekrecht daadwerkelijk heeft toegepast op basis van de regels en berekeningen die op dat moment golden. De ondernemer die aanleiding gaf tot het arrest, probeerde in het laatste tijdvak alle aftrek voor het hele jaar op te voeren. Daar was hij op dat moment te laat mee.

AFM en DNB gaan bestuurders ondernemingen beboeten

ONDERNEMINGSRECHT – Sinds 1 juli 2009 kunnen de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandse Bank (DNB) niet alleen sancties treffen tegen bedrijven die in overtreding zijn. Ze kunnen ook sancties opleggen aan degenen die feitelijk leiding hebben gegeven aan die overtreding of daartoe opdracht hebben gegeven.

Dit houdt in dat ook aan natuurlijke personen die een rechtspersoon besturen, bestuurlijke boetes kunnen

worden opgelegd. Op 1 augustus 2009 is bovendien de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving (Boetewet) in werking getreden, die over de hele linie voorziet in aanzienlijk hogere maximumboetes. De AFM en DNB hebben in een brief laten weten dat zij in voorkomende gevallen gebruik zullen maken van de bevoegdheid tot het beboeten van bestuurders. De eerste onderzoeken naar bestuurders zijn inmiddels afgerond. De organisaties verwachten dat als gevolg van het nieuwe boetebeleid de handhaving van de diverse financiële toezichtswetten effectiever wordt.

Omdat is gebleken dat er in de markt vragen bestaan over de bevoegdheid om op te treden tegen bestuurders, is er een toelichting opgesteld, die inmiddels is gepubliceerd op de websites van de AFM en DNB.

Veertig procent bedrijven overgestapt op kwartaalaangifte btw

BTW – Sinds eind 2008 hebben circa 100 000 bedrijven de overstap gemaakt van btw-aangifte per maand naar btw-aangifte per kwartaal. Dat is 40 procent van het aantal bedrijven dat hiervoor in aanmerking komt. 150 000 bedrijven hebben ervoor gekozen aangifte per maand te blijven doen. Bedrijven kunnen op basis van de regelgeving hierin een eigen afweging maken. Daarbij is vooral belang of de desbetreffende bedrijven negatieve aangifte omzetbelasting doen, zoals bij grote investeringen of een hoog aandeel exporterende activiteiten. Dat antwoordt minister De Jager van Financiën op Kamervragen van de Partij van de Arbeid.

Voordat bedrijven die maandaangifte deden, mochten overstappen op kwartaalaangifte, kwamen de btw-ontvangsten nog gelijkelijk over de maanden van een kwartaal binnen. Momenteel komt circa 95 procent van de netto btw-kasontvangsten in de maanden januari, april, juli en oktober binnen. Dat wijst op een massale overstap van de bedrijven die de hoogste bedragen aan btw afdragen.

Inmiddels is in het kader van het Belastingplan 2011 besloten dat deze maatregel structureel wordt gemaakt. Bedrijven hoeven niet bang te zijn dat ze straks weer moeten overstappen op maandaangifte.

EU-Hof: Arbeidscontract mag stoppen bij pensioen

ARBEIDSRECHT – Automatische beëindiging van een arbeidsovereenkomst bij het bereiken van de pensioenleeftijd is niet in strijd met het EU-recht. Het Europees Hof van Justitie in Luxemburg heeft dat op 12 oktober 2010 bepaald.

Het Hof deed zijn uitspraak in een zaak over een Duitse schoonmaakster. Zij ging in beroep tegen het verbreken van haar arbeidscontract op haar 65e, omdat er sprake zou zijn van leeftijdsdiscriminatie.

Het Europese Hof is het daar niet mee eens. Clausules over het automatisch beëindigen van arbeidsrelaties bij pensionering, die ook in Nederland voorkomen, dragen bij aan evenwichtige arbeidsverhoudingen, aldus het Hof. Ze bieden werknemers stabiliteit en het vooruitzicht op een pensioen en zorgen voor doorstroming op de arbeidsmarkt.

Sjaak, 10-11-10, met dank aan Jo Simons voor aanlevering van alle fiscale en juridische kopij!

Bestuur per 11 november 2010

Naam : **Peter Buisman**
 Functie : **voorzitter**
 Telefoon : 010 45 61 000
 Mobiel nummer : 06-44 36 01 56
 Adres : Söderblomplaats 558
 Postcode plaats : 3069 SP Rotterdam
 E-mail : peter@tdhgroep.nl
 Contact voor : Gelderse Bond
 Cie : Wft-cie

Naam : **Albert Berends**
 Functie : **website beheer**
 Telefoon : 0594 51 45 50
 Mobiel nummer : 06 50 85 40 49
 Adres : Tolbertstraat 62
 Postcode plaats : 9351 BJ LEEK
 E-Mail : a.berends@nardus.eu
 Contact voor : Friese Federatie
 Cie : Afdwingbaar Recht

Naam : **Jan R. de Jong**
 Functie : **vice voorzitter/externe communicatie**
 Telefoon : 0513 55 20 73
 Mobiel nummer : 06 54 38 75 26
 Adres : Binnendyk 10
 Postcode plaats : 8461 LD ROTTUM
 E-Mail : janrdejong@live.nl
 Contact voor : Federatie Groningen / Jelsumerhof /
 DLE Drachten
 Cie : CAO

Naam : **Leen van Loosen**
 Functie : **organisatie**
 Telefoon : 0527 68 47 51
 Mobiel nummer : 06 20 43 08 03
 Adres : Vormtweg 20a
 Postcode plaats : 8321 NC URK
 E-Mail : leen@del-urk.nl
 Contact voor : Overijsselse Bond

Naam : **Sjaak den Hollander**
 Functie : **secretaris/interne communicatie**
 Telefoon : 046 48 10 205
 Mobiel nummer : 06 46 53 01 18
 Adres : Illikhoven 14a
 Postcode plaats : 6116 AL ILLIKHOVEN
 E-mail : jjdenhollander@nardus.eu
 Contact voor : Limburgse Bond
 Cie : Niet Afdwingbaar Recht

Naam : **Sjef van de Wiel**
 Functie : **wet- regelgeving**
 Telefoon : 013 52 19 512
 Mobiel nummer : 06 24 90 75 99
 Adres : Beukendreef 12
 Postcode plaats : 5061 AD OISTERWIJK
 E-mail : s.vdwiel@nardus.eu
 Contact voor : FKB / Federatie Noord Holland /
 DLE Assen / DEL Urk /
 DELU Hoogeveen
 Cie : CAO

Naam : **Sinus Zuidema**
 Functie : **penningmeester**
 Telefoon : 0597 64 56 54
 Mobiel nummer : 06 51 26 34 09
 Adres : Dr. Ham Brouwerstraat D8
 Postcode plaats : 9663 RK NIEUWE PEKELA
 E-Mail : gal.zuidema@nardus.eu
 Fax : 0597 64 56 47
 Contact voor : Drenthse Bond
 Cie : Vermogensbeheer /
 Fin. commissie

Naam : **Jan Beumer**
 Functie : **identiteit en kadervorming**
 Telefoon : 0345 61 27 02
 Mobiel nummer : 06 29 54 87 98
 Adres : Boeylaan 27
 Postcode plaats : 4143 BX LEERDAM
 E-mail : jan.beumer@planet.nl
 Contact voor : DLE Woerden / DLE Rijnsburg
 Contact voor : Uitvaart Ver. Rijnmond /
 LBV Leerdam

Er kan direct contact worden opgenomen met de bestuursleden. Schriftelijk contact loopt altijd via het verenigingsbureau in verband met centrale archivering.

Nardus Verenigingsbureau
 Dalenk 7a
 7371 DE LOENEN